

B**0109**

Total No. of Questions - 16

Total No. of Printed Pages - 4

Regd.

No.

2 6 6 2 1 0 2 7 4 9

Part - II
SANSKRIT, Paper - I
(Second Language)

B-0109-218581

Max. Marks : 100

Time : 3 Hours

Note :-

- (1) All questions should be attempted.
- (2) Question Nos. 1, 2 & 3 should be answered in the medium of instructions of the candidate.
- (3) The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devnagari Script) only.
- (4) The bits of a question should be attempted together.

सूचना :-

- (1) सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
- (2) प्रथम, द्वितीय, तृतीय प्रश्नान् विहाय अन्ये प्रश्नाः संस्कृतभाषयैव (देवनागरी लिप्या) समाधेयाः।
- (3) अंशयुक्तस्य प्रश्नस्य अन्तर्गतांशाः एकत्रैव समाधेयाः।

B-0109-218581

0109-B1 (332108)

1

[P.T.O.]

- I. एकं श्लोकं पूरयित्वा, तस्य भावं लिखत। 1×6=6
- (1) कुसुमस्तवकस्येव.....वा ।।
(2) दानं.....गतिर्भवति ।।
- II. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त। 1×6=6
- (1) ग्राहग्रस्तं गुरुम् अर्जुनः कथम् अरक्षत्? गुरुः तस्मै किम् अदात्?
(2) कृष्णबलरामयोः विद्याभ्यास, तान्मां दत्तां गुरुदक्षिणां च वर्णयत।
- III. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त। 1×6=6
- (1) कीर्तिलेखायाः वीरतां सोदाहरणं विशदीकुरुत।
(2) दशरथश्रवणकुमारयोः वृत्तान्तं लिखत।
- IV. चतुर्णां प्रश्नानां समाधानानि लिखत। 4×2=8
- (1) निपुणं मूर्खं वणिक् किं कृत्वा सुखी भवति?
(2) हीरालालस्य माता कति शेटिकाः निर्मितवती?
(3) एकदा नीलान्वा कां दृष्टवती?
(4) राजा सुकृतशर्मा एकदा किम् अचिन्तयत्?
(5) संजीवस्य मिता किमभिधाय राजीवम् अभ्यनन्दत्?
(6) अब्दुल कलामः कां पुरस्कारे सम्मानितः?
(7) पेटिका कं पुरिता आसीत्?
(8) संजीवः कुत्र निवसति? विद्यालयं च सः कथमागच्छति?
- V. द्वयोः ससन्दर्भा व्याख्यां लिखत। 2×3=6
- (1) रत्नसां निष्ठितान्यासन् सहस्राणि चतुर्दश।
(2) ग्राहं हत्वा मोक्षयध्वं माम्।
(3) लीलामनुष्य हे विष्णो युवयोः करवाम किम्?
(4) ततो विहाय मां गत्वा वैकुण्ठं पृच्छत युवाम्।
- VI. द्वयोः ससन्दर्भा व्याख्यां लिखत। 2×3=6
- (1) किं त्वं स्वीकृतं प्रजापति जेतुमुद्यतः?
(2) मनो हि प्रह्लासनायां शुभप्राप्ते पूर्वं प्रसीदति।
(3) सत्यं दयानुरवासि।
(4) राजन्! श्रवणोऽस्मि नाम्ना।
- VII. द्वौ लघुप्रश्नौ समाधत्त। 2×3=6
- (1) मौनं केषां कुत्र च विभूषणम्?
(2) महीपतिः दशरथः किं कर्तुम् ऐच्छत्?
(3) नारद-तुम्बुरौ परस्परं निन्दन्तौ किं अकुरुताम्?
(4) मन्दः अपि किम् अधीषि?

- VIII. द्वौ लघुप्रश्नौ समाधत्त। 2×3=6
- (1) मन्त्री नागार्जुनः कीदृशः?
(2) टिट्टिमदम्यती कुत्र प्रतिवसतः स्म?
(3) राजन्यपुत्री शिवेः भार्या किमकरोत्?
(4) जगदीशः कस्मिन् मनः अदात्?
- IX. एकेन पदेन समाधत्त। 5×1=5
- (1) कः पशुः भवति?
(2) रामः कस्य शासनात् धिक्कूटे न्यवसत्?
(3) सुरगायनी को?
(4) का स्वल्पे जीवितकाले अनल्पं पुण्यमाजितवती?
(5) यमस्य दयिता पुरी का?
- X. एकेन पदेन समाधत्त। 5×1=5
- (1) विरायु नृपतेः मन्त्री कः?
(2) कः दुर्जयः?
(3) श्येनः कम् अन्वधावत्?
(4) जगदीशः किं शास्त्रं प्रति आकृष्टः अभवत्?
(5) दशरथस्य इषुणा कः हतः?
- XI. संवित्परीक्षा – अधोनिर्दिष्टकथां पठित्वा, प्रश्नान् समाधत्त। 5×1=5
- पुरा धारानमर्या कश्चित् कर्षकः एकाम् अद्भुतां कुक्कुटीम् अपालयत्। सा कुक्कुटी प्रतिदिनं एकेकं सुवर्णमयम् अण्डं ददाति स्म। तेन सः कर्षकः अतीव धनवान् अजायत। प्रतिदिनं सुवर्णं प्राप्तुवतः अपि तस्य लोभः अतीव अवर्धत। एकदा सः अचिन्तयत् दिने दिने स्वल्पमात्रस्य सुवर्णस्य प्राप्त्या प्रयोजनं नास्ति। अतः कुक्कुट्याः उदरात् सर्वमपि सुवर्णम् एकदेव ग्रहीष्यामि। तथा निश्चित्य कर्षकः कुक्कुटीं हत्वा तस्याः उदरम् अपाटयत्। तस्मिन् तु एकम् अण्डम् अपि न आसीत्। कर्षकस्य अतिलोभेन स्वर्णदायिनी कुक्कुटी विनष्टा।
नीतिः— अतिलोभात् जनः विनश्यति।
- (1) कर्षकः काम् अपालयत्?
(2) कुक्कुटी प्रतिदिनं किं ददाति स्म?
(3) तथा निश्चित्य कर्षकः किम् अकरोत्?
(4) केन कुक्कुटी विनष्टा?
(5) अस्याः कथायाः का नीतिः?

XII. चत्वारि सन्धिनामनिर्देशसहितं विघटयत।

4×2=8

- (1) कवीन्द्रः (2) परमेशः (3) महौषधिः (4) प्रत्युपकारः
(5) गायकः (6) केषुपि (7) गुरुपदेशः (8) भानोऽत्र

XIII. चत्वारि सन्धिनामनिर्देशसहितं सन्धत्त।

4×2=8

- (1) गज + आननः (2) महा + उत्सवः
(3) मम + एव (4) अभि + आगतः
(5) तौ + अत्र (6) गुरो + अव
(7) धातृ + ऋणम् (8) वाणी + एका

XIV. द्वयोः शब्दयोः अन्त-लिङ्ग-वचनमात्रनिर्देशसहितं रूपाणि लिखत।

2×4=8

- (1) भानु (2) नदी (3) वन

XV. द्वयोः धात्वोः निर्दिष्टानि लकाररूपाणि लिखत।

2×3=6

- (1) गमिष्यति (2) अपठत् (3) लिखतु (4) वर्धते

XVI. संस्कृतभाषया अनुवदत।

5×1=5

- (1) Education gives humility.
(2) Scholar is worshipped everywhere.
(3) India is the land of work.
(4) The Universe is one family.
(5) I am going to college.

B-0109-218581

B**0109**

Total No. of Questions - 16

Total No. of Printed Pages - 4

Regd.

No.

2 6 6 2 1 0 2 7 4 9

Part - II
SANSKRIT, Paper - I

(Second Language)

Time : 3 Hours**Max. Marks : 100****Note :-**

- (1) All questions should be attempted.
- (2) Question Nos. 1, 2 & 3 should be answered in the medium of instructions of the candidate.
- (3) The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devnagari Script) only.
- (4) The bits of a question should be attempted together.

सूचना :-

- (1) सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।
- (2) प्रथम, द्वितीय, तृतीय प्रश्नान् विहाय अन्ये प्रश्नाः संस्कृतभाषयैव (देवनागरी लिप्या) समाधेयाः ।
- (3) अंशयुक्तस्य प्रश्नस्य अन्तर्गतांशाः एकत्रैव समाधेयाः ।

0109-B1 (332108)

1

[P.T.O.]

- I. एकं श्लोकं पूरयित्वा, तस्य भावं लिखत। 1×6=6
- (1) कुसुमस्तवकस्येव.....वा ।।
(2) दानं.....गतिर्भवति ।।
- II. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त। 1×6=6
- (1) ग्राहग्रस्तं गुरुम् अर्जुनः कथम् अरक्षत्? गुरुः तस्मै किम् अदात्?
(2) कृष्णबलरामयोः विद्याभ्यास, तान्मां दत्तां गुरुदक्षिणां च वर्णयत।
- III. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त। 1×6=6
- (1) कीर्तिलेखायाः वीरतां सोदाहरणं विशदीकुरुत।
(2) दशरथश्रवणकुमारयोः वृत्तान्तं लिखत।
- IV. चतुर्णां प्रश्नानां समाधानानि लिखत। 4×2=8
- (1) निपुणं मूर्ते वणिक् किं कृत्वा सुखी भवति?
(2) हीरालालस्य माता कति शेटिकाः निर्मितवती?
(3) एकदा नीलान्वा कां दृष्टवती?
(4) राजा सुकृतशर्मा एकदा किम् अचिन्तयत्?
(5) संजीवस्य मिता किमभिधाय राजीवम् अभ्यनन्दत्?
(6) अब्दुल कलामः कां पुरस्कारे सम्मानितः?
(7) पेटिका कं पुरिता आसीत्?
(8) संजीवः कुत्र निवसति? विद्यालयं च सः कथमागच्छति?
- V. द्वयोः ससन्दर्भा व्याख्यां लिखत। 2×3=6
- (1) रत्नसां निष्ठितान्यासन् सहस्राणि चतुर्दश।
(2) ग्राहं हत्वा मोक्षयध्वं माम्।
(3) लीलामनुष्य हे विष्णो युवयोः करवाम किम्?
(4) ततो विहाय मां गत्वा वैकुण्ठं पृच्छत युवाम्।
- VI. द्वयोः ससन्दर्भा व्याख्यां लिखत। 2×3=6
- (1) किं त्वं स्मिन् प्रजापति जेतुमुद्यतः?
(2) मनो हि प्रष्टासन्नायां शुभप्राप्ते पूर्वं प्रसीदति।
(3) सत्यं दयानुरवासि।
(4) राजन्! श्रवणोऽस्मि नाम्ना।
- VII. द्वौ लघुप्रश्नौ समाधत्त। 2×3=6
- (1) मौनं केषां कुत्र च विभूषणम्?
(2) महीपतिः दशरथः किं कर्तुम् ऐच्छत्?
(3) नारद-तुम्बुरौ परस्परं निन्दन्तौ किं अकुरुताम्?
(4) मन्दः अपि किम् अधीषि?

- VIII. द्वौ लघुप्रश्नौ समाधत्त। 2×3=6
- (1) मन्त्री नागार्जुनः कीदृशः?
(2) टिट्टिमदम्यती कुत्र प्रतिवसतः स्म?
(3) राजन्यपुत्री शिवेः भार्या किमकरोत्?
(4) जगदीशः कस्मिन् मनः अदात्?
- IX. एकेन पदेन समाधत्त। 5×1=5
- (1) कः पशुः भवति?
(2) रामः कस्य शासनात् धिक्कूटे न्यवसत्?
(3) सुरगायनी को?
(4) का स्वल्पे जीवितकाले अनल्पं पुण्यमाजितवती?
(5) यमस्य दयिता पुरी का?
- X. एकेन पदेन समाधत्त। 5×1=5
- (1) विरायु नृपतेः मन्त्री कः?
(2) कः दुर्जयः?
(3) श्येनः कम् अन्वधावत्?
(4) जगदीशः किं शास्त्रं प्रति आकृष्टः अभवत्?
(5) दशरथस्य इषुणा कः हतः?
- XI. संवित्परीक्षा - अधोनिर्दिष्टकथां पठित्वा, प्रश्नान् समाधत्त। 5×1=5
- पुरा धारानमर्या कश्चित् कर्षकः एकाम् अद्भुतां कुक्कुटीम् अपालयत्। सा कुक्कुटी प्रतिदिनं एकेकं सुवर्णमयम् अण्डं ददाति स्म। तेन सः कर्षकः अतीव धनवान् अजायत। प्रतिदिनं सुवर्णं प्राप्तुवतः अपि तस्य लोभः अतीव अर्धत। एकदा सः अचिन्तयत् दिने दिने स्वल्पमात्रस्य सुवर्णस्य प्राप्त्या प्रयोजनं नास्ति। अतः कुक्कुट्याः उदरात् सर्वमपि सुवर्णम् एकदेव ग्रहीष्यामि। तथा निश्चित्य कर्षकः कुक्कुटीं हत्वा तस्याः उदरम् अपाटयत्। तस्मिन् तु एकम् अण्डम् अपि न आसीत्। कर्षकस्य अतिलोभेन स्वर्णदायिनी कुक्कुटी विनष्टा।
नीतिः- अतिलोभात् जनः विनश्यति।
- (1) कर्षकः काम् अपालयत्?
(2) कुक्कुटी प्रतिदिनं किं ददाति स्म?
(3) तथा निश्चित्य कर्षकः किम् अकरोत्?
(4) केन कुक्कुटी विनष्टा?
(5) अस्याः कथायाः का नीतिः?

XII. चत्वारि सन्धिनामनिर्देशसहितं विघटयत।

4×2=8

- (1) कवीन्द्रः (2) परमेशः (3) महौषधिः (4) प्रत्युपकारः
(5) गायकः (6) केषुपि (7) गुरुपदेशः (8) भानोऽत्र

XIII. चत्वारि सन्धिनामनिर्देशसहितं सन्धत्त।

4×2=8

- (1) गज + आननः (2) महा + उत्सवः
(3) मम + एव (4) अभि + आगतः
(5) तौ + अत्र (6) गुरो + अव
(7) धातृ + ऋणम् (8) वाणी + एका

XIV. द्वयोः शब्दयोः अन्त-लिङ्ग-वचनमात्रनिर्देशसहितं रूपाणि लिखत।

2×4=8

- (1) भानु (2) नदी (3) वन

XV. द्वयोः धात्वोः निर्दिष्टानि लकाररूपाणि लिखत।

2×3=6

- (1) गमिष्यति (2) अपठत् (3) लिखतु (4) वर्धते

XVI. संस्कृतभाषया अनुवदत।

5×1=5

- (1) Education gives humility.
(2) Scholar is worshipped everywhere.
(3) India is the land of work.
(4) The Universe is one family.
(5) I am going to college.

B-0109-218581

